

"Lezzet-i mukaddese" , "Memnuniyet-i münezzehe" gibi kavramları sadece Üstad mı kullanmıştır, yoksa diğer alimlerden de kullanan var mı?

Şuunat-ı İlahiye: Şuunat, şe'nin çoğulu. **Şe'n** için Türkçemizde tam bir karşılık bulamıyoruz. En yakın mânâ olarak "şan, hal, tavır, kabiliyet" deniliyor.

Hâlık (yaratıcı), Allah'ın bir ismidir. **Hâlıkıyet ise** şe'nidir. Yâni, yaratıcı olmak Allah'ın şânındandır. Bu hâlıkıyetini icra etmek diledi mi bu dilemeyi, yâni bu iradeyi, ilim, kudret gibi sıfatlar takib ediyor ve halk (yaratma) fiili icra ediliyor. Böylece yaratılan o mahlûkta Hâlık ismi tecelli ediyor.

Rab da Cenâb-ı Hakk'ın bir başka ismi. **Rab**, yâni terbiye edici. **Rububiyet (terbiye edici olmak) ise** Allah'ın bir şe'ni.

Bütün İlâhî isimler böylece düşünülüğünde herbirinin şuunât-ı ilâhiyyeden bir şe'n'e dayandığı anlaşılır.

Sevmek, lezzet almak, hoşlanmak insan için birer şe'ndir. Allah da mahlûkatını sever ama, bizim bir eserimizi sevmemiz gibi değil. İşte bu İlâhî muhabbeti, mahlûkatın sevgilerinden ayırmak için "**mukaddes**" kelimesi kullanılır. Allah da kulunun ibadetinden memnun olur. Ama, bu memnuniyet bir padişahın kendisine itaat eden bir askerinden memnuniyeti cinsinden değildir. İşte bunu zihinlere yerleştirmek için "**memnuniyet-i mukaddese**" tabiri kullanılıyor. Bunlar da şuunat-ı ilâhiyedirler.

Allah'ın bütün mahlûkatının ihtiyaçlarını görmekte bir lezzet-i mukaddesesi vardır. Ama bu lezzet, bizim bir fakiri giydirmekten yahut doyurmaktan aldığımız lezzet gibi değildir.

"Her bir faaliyette bir lezzet nev'i vardır." hakikatından hareket ederek kâinata nazar ettiğimizde, Cenâb-ı Hakk'ın herbir fiilini icra etmekte, herbir ismini tecelli ettirmekte bir lezzet-i mukaddesesi olduğu aklımıza görünür. Bu lezzetin keyfiyetini ise akıl idrak edemez. Zira, akıl ancak mahlûkat sahasında düşünebilir.

Şuunat hakkında Üstad'ın getirdiği bu tabirler, üslup ve tabir olarak kendine özgü duruyor. Ama bu demek değildir ki, İslam alimleri ve evliyaları bu manadan habersiz olsun. Özellikle tasavvuf geleneğinde buna benzer tabirler kullanılmıştır.

Mesela; Risale-i Nur'da geçen şu ifadeler ehli tasavvufun şuunata vakıf olduğuna işaret eder:

“İşte bu en yüksek makam-ı mahbubiyeti, Süleyman Efendi, "*Ben sana âşık olmuşum.*" tabiriyle beyan etmiştir. Şu tabir bir mirsad-ı tefekkürdür, gayet uzaktan uzağa bu hakikate bir işarettir. Bununla beraber, madem bu tabir şe'n-i rububiyete münasip olmayan mânâyı hatıra getiriyor; en iyisi, şu tabir yerine "*Ben senden razı olmuşum.*" denilmeli.”(1)

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dördüncü Mektup, İkinci Zeyl](#)